

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 2.5.2018
COM(2018) 325 final

2018/0135 (CNS)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για το σύστημα των ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

{SWD(2018) 172 final}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ — Η ΑΝΑΓΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ

1.1. Ένα σύστημα χρηματοδότησης που έχει να μεταρρυθμιστεί από το 1988

Η πρόταση για το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο παρέχει την ευκαιρία για τον εκσυγχρονισμό του δημοσιονομικού πλαισίου της ΕΕ. Όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση «Ένας σύγχρονος προϋπολογισμός για μια Ένωση που προστατεύει, ενδυναμώνει και υπερασπίζεται: Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027»¹, η Ένωση βρίσκεται αντιμέτωπη με την ανάγκη χρηματοδότησης νέων προτεραιοτήτων της Ένωσης και ευρωπαϊκών δημόσιων αγαθών. Ταυτόχρονα, οι οικονομικές αλλαγές και η παγκοσμιοποίηση θέτουν νέες προκλήσεις για τα εθνικά φορολογικά συστήματα, και υπάρχουν νέες πολιτικές οι οποίες είναι δυνατόν να ενισχυθούν μέσω της παροχής οικονομικών κινήτρων για αυτές σε επίπεδο ΕΕ. Επιπλέον, πολλοί έχουν ζητήσει μεταρρύθμιση του σκέλους των εσόδων του προϋπολογισμού προκειμένου να αυξηθεί η σαφήνεια, η δικαιοσύνη και η διαφάνεια.

Στο πλαίσιο αυτό, το σκέλος των εσόδων του προϋπολογισμού της ΕΕ δεν μπορεί να απομονωθεί από τις κύριες εξελίξεις στην ΕΕ. Η εντονότερη εστίαση σε δημόσια αγαθά με ευρωπαϊκή διάσταση, καθώς και η αποτελεσματική και χρηστή διαχείριση των δημόσιων οικονομικών πρέπει να χαρακτηρίζουν το σκέλος των δαπανών του προϋπολογισμού της ΕΕ, αλλά πρέπει επίσης να αποτελέσουν βασικό γνώρισμα των αναθεωρήσεων στο σκέλος των εσόδων.

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ καθοδηγείται περισσότερο από το σκέλος των δαπανών παρά από τη διαθεσιμότητα των εσόδων. Αυτό σημαίνει ότι το σκέλος των εσόδων του προϋπολογισμού προσαρμόζεται ως επί το πλείστον αυτομάτως, ανάλογα με το επίπεδο των δαπανών, σύμφωνα με τους κανόνες που ορίζονται στη νομοθεσία για τους ίδιους πόρους. Συνολικά, το σύστημα ιδίων πόρων πρέπει να εξασφαλίζει ένα αξιόπιστο και ανθεκτικό πλαίσιο που συμμορφώνεται πλήρως με την αρχή της ισορροπίας.

Το ισχύον σύστημα ιδίων πόρων βασίζεται σε τρεις κύριες κατηγορίες εσόδων: i) τους αποκαλούμενους παραδοσιακούς ίδιους πόρους (κυρίως τελωνειακοί δασμοί)· ii) τον ίδιο πόρο που βασίζεται στον φόρο προστιθέμενης αξίας· και iii) τον ίδιο πόρο που βασίζεται στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα. Ενώ οι παραδοσιακοί ίδιοι πόροι αποτελούν άμεση πηγή εσόδων για τον προϋπολογισμό της ΕΕ και, ως εκ τούτου, έχουν χαρακτηριστεί ως «γνήσιος» ίδιος πόρος της ΕΕ, οι δύο τελευταίες κατηγορίες είναι, κατ' ουσίαν, εθνικές συνεισφορές που θα πρέπει να διατίθενται από τα κράτη μέλη στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Ο ίδιος πόρος που βασίζεται στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα καθιερώθηκε ως «υπολειμματικός» θεμέλιος λίθος του συστήματος των ιδίων πόρων, προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης χρηματοδότηση των εγκεκριμένων δαπανών. Ωστόσο, με την πάροδο του χρόνου, έχει καταστεί δεσπόζουσα συνιστώσα του συστήματος. Αντιπροσωπεύει περισσότερο από το 70 % των εσόδων της ΕΕ. Παρέχει σταθερότητα και επάρκεια, αλλά η προέχουσα θέση του διαιωνίζει την αντίληψη ότι οι εθνικές συνεισφορές στον προϋπολογισμό της ΕΕ είναι ένας απλός παράγοντας κόστους.

Η μεταρρύθμιση του συνολικότερου συστήματος χρηματοδότησης αποδείχθηκε δύσκολη. Σύμφωνα με το άρθρο 311 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, «η Ένωση προικίζεται με επαρκή μέσα για την επίτευξη των στόχων της και την επιτυχή

¹ COM(2018) 321.

εφαρμογή των πολιτικών της». Η απόφαση περί ιδίων πόρων βάσει του εν λόγω άρθρου παρέχει αρραγή νομική βάση για το σύστημα χρηματοδότησης του προϋπολογισμού της ΕΕ. Η απαίτηση ομοφωνίας των κρατών μελών και επικύρωσης από τα εθνικά κοινοβούλια αντικατοπτρίζει το υψηλό διακύβευμα. Ταυτόχρονα, αυτό αποτελεί επίσης υψηλό διαδικαστικό εμπόδιο για τους φορείς λήψης αποφάσεων το οποίο πρέπει να αρθεί, ακόμη και αν οι λόγοι για την μεταρρύθμιση είναι πειστικοί στις περισσότερες περιπτώσεις. Δεν είναι τυχαίο ότι η τελευταία ουσιαστική, ποιοτική αλλαγή στο σύστημα των Ιδίων Πόρων χρονολογείται από τη δεκαετία του 1980, όταν εγκρίθηκαν τα αποκαλούμενα «πακέτα Delors» και καθιερώθηκε η συνιστώσα με βάση το ακαθάριστο εθνικό εισόδημα για να στηρίξει την αύξηση των δαπανών που σχετιζόταν με την υλοποίηση της ενιαίας αγοράς και τη διεύρυνση μέσω της προσχώρησης νέων κρατών μελών.

Το 2011, η Επιτροπή πρότεινε νέους ιδίους πόρους, ώστε να συμβάλει στις προσπάθειες δημοσιονομικής εξυγίανσης των κρατών μελών, σε συνθήκες χρηματοπιστωτικής κρίσης². Πρότεινε την απλούστευση του ιδίου πόρου βάσει του φόρου προστιθέμενης αξίας και τη δημιουργία νέων ιδίων πόρων βάσει ενός φόρου επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στήριξε τις προτάσεις της Επιτροπής. Ενώ η απαραίτητη ομόφωνη συμφωνία μεταξύ των κρατών μελών δεν ήταν δυνατόν να επιτευχθεί, υπήρξε ευρεία συναίνεση σχετικά με την ανάγκη μεταρρύθμισης. Αναγνωρίζοντας ότι το σύστημα θα μπορούσε να βελτιωθεί, στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 7ης και 8 Φεβρουαρίου 2013, το Συμβούλιο κλήθηκε να συνεχίσει να εργάζεται πάνω στις προτάσεις της Επιτροπής.

1.2. Η ανάγκη για μεταρρύθμιση

Η Ομάδα υψηλού επιπέδου για τους ιδίους πόρους συγκροτήθηκε στο πλαίσιο της οριστικής συμφωνίας για το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2014-2020 τον Δεκέμβριο του 2013, όταν το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Επιτροπή εξέδωσαν «Κοινή δήλωση σχετικά με τους ιδίους πόρους». Η κοινή δήλωση ανέφερε ότι το ζήτημα των ιδίων πόρων απαιτούσε περαιτέρω προσπάθεια και ότι επρόκειτο να συγκληθεί μια διοργανική ομάδα υψηλού επιπέδου για να προβεί σε γενική επανεξέταση του συστήματος των ιδίων πόρων. Η ομάδα υπέβαλε την τελική της έκθεση τον Δεκέμβριο του 2016³. Οι συστάσεις της περιελάμβαναν την καθιέρωση νέων κατηγοριών ιδίων πόρων σε στενότερη σχέση με τις πολιτικές της ΕΕ και διακοπή των διορθωτικών μηχανισμών.

Τον Ιούνιο του 2017, η Επιτροπή εξέδωσε ένα «Έγγραφο προβληματισμού σχετικά με το μέλλον των οικονομικών της ΕΕ»⁴. Το έγγραφο προτείνει ένα φάσμα επιλογών όπου οι ίδιοι πόροι θα συνδέονται με πιο ορατό τρόπο με τις πολιτικές της ΕΕ, ιδίως με την Ενιαία Αγορά και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Το έγγραφο ανέφερε ότι κατά την εισαγωγή νέων ιδίων πόρων, θα πρέπει να δοθεί προσοχή i) στη διαφάνεια, την απλότητα και τη σταθερότητά τους· ii) στη συνοχή τους με τους στόχους πολιτικής της ΕΕ· iii) στον αντίκτυπό τους στην ανταγωνιστικότητα και στη βιώσιμη ανάπτυξη· και iv) στη δίκαιη κατανομή τους μεταξύ των κρατών μελών. Τον Φεβρουάριο του 2018, η Επιτροπή⁵ επιβεβαίωσε ότι η μεταρρύθμιση του σκέλους των εσόδων του προϋπολογισμού της ΕΕ θα συνέβαλε στο να επικεντρωθεί η συζήτηση στους στόχους και στους τομείς εκείνους στους οποίους η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να παράξει πραγματική προστιθέμενη αξία.

² COM(2011) 510 final.

³ Μελλοντική χρηματοδότηση της ΕΕ. Η τελική έκθεση και οι συστάσεις της Ομάδας υψηλού επιπέδου για τους ιδίους πόρους. Δεκέμβριος 2016.

⁴ COM(2017) 358 final.

⁵ COM(2018) 98 final.

Τον Μάρτιο του 2018, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα σχετικά με τη μεταρρύθμιση του συστήματος ιδίων πόρων της ΕΕ⁶. Σε συμφωνία με τα κύρια μηνύματα της τελικής έκθεσης της Ομάδας υψηλού επιπέδου για τους ιδίους πόρους («έκθεση Monti»), το ψήφισμα επισημαίνει τις αδυναμίες του τρόπου με τον οποίο χρηματοδοτείται επί του παρόντος ο προϋπολογισμός της ΕΕ και απευθύνει έκκληση για φιλόδοξες μεταρρυθμίσεις, ζητώντας ιδιαιτέρως την εισαγωγή διαφόρων νέων κατηγοριών ιδίων πόρων και την παύση όλων των διορθώσεων.

1.3. Πρόταση για μεταρρύθμιση του συστήματος χρηματοδότησης: αντιμετώπιση των οικονομικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων της ΕΕ

Σήμερα, η εμφάνιση νέων πολιτικών προτεραιοτήτων με δημοσιονομικές συνέπειες και η αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή στην αρχιτεκτονική του συστήματος των ιδίων πόρων. Επιπλέον, η ψηφιοποίηση, η παγκοσμιοποίηση και οι λοιπές οικονομικές εξελίξεις θέτουν προκλήσεις για τις εθνικές στατιστικές αρχές. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να αναμένονται μεγαλύτερες και πιο συχνές αναθεωρήσεις των δεδομένων για το «Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα» που αντικατοπτρίζουν επαρκώς το εθνικό εισόδημα των διαφόρων οικονομιών. Στο γενικό πλαίσιο της φορολογίας, η ολοκλήρωση της αγοράς, η ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων και η αύξηση των άυλων περιουσιακών στοιχείων έχουν οδηγήσει σε ερωτήματα σχετικά με την επάρκεια των εθνικών φορολογικών πλαισίων να αντιμετωπίσουν κατάλληλα τις εξελίξεις στους τομείς αυτούς. Τέλος, η αλλαγή του κλίματος και η ρύπανση του περιβάλλοντος δημιουργούν αρνητικούς εξωτερικούς παράγοντες που απαιτούν αντίδραση σε επίπεδο ΕΕ, αν όχι και σε παγκόσμιο επίπεδο.

Πέρα από τη βασική απαίτηση της παροχής επαρκών εσόδων για την κάλυψη δαπανών, το σύστημα των ιδίων πόρων θα πρέπει να αναμορφωθεί για να βοηθήσει στην αντιμετώπιση αυτών των νέων προκλήσεων και να σχεδιαστεί κατά τρόπο που να αποφέρει περισσότερα οφέλη, πέρα από μια σταθερή ροή φορολογικών εσόδων. Με βάση το υφιστάμενο σύστημα χρηματοδότησης, η Επιτροπή προτείνει επίσης να εκσυγχρονιστεί το σκέλος των εσόδων του προϋπολογισμού της ΕΕ, με την απλούστευση των υφιστάμενων ιδίων πόρων βάσει του φόρου προστιθέμενης αξίας, τη διαφοροποίηση των πηγών εσόδων και την αύξηση των συνεργειών μεταξύ του προϋπολογισμού της ΕΕ και των εθνικών προϋπολογισμών.

Η παρούσα πρόταση δεν δημιουργεί νέους φόρους για τους πολίτες της ΕΕ. Η ΕΕ δεν έχει την εξουσία να επιβάλλει φόρους. Ως εκ τούτου, η εισαγωγή νέων κατηγοριών ιδίων πόρων σέβεται πλήρως την εθνική φορολογική κυριαρχία. Τα υφιστάμενα φορολογικά μέσα χρησιμοποιούνται κυρίως σε εθνικό επίπεδο, αν και σε ορισμένους τομείς η Ευρωπαϊκή Ένωση προβλέπει κανόνες για την εναρμόνιση του τρόπου εφαρμογής των φόρων. Με τον τρόπο αυτό βελτιώνεται η δικαιοσύνη για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις στις διάφορες χώρες της ΕΕ και, παράλληλα, παρέχονται τα μέσα για τη συγκέντρωση φορολογικών εσόδων, τα οποία δεν μπορούν να συλλεγούν από τις εθνικές αρχές. Η απόδοση ενός μέρους ορισμένων, εναρμονισμένων φορολογικών βάσεων ή άλλων πηγών προσδεδεμένων σε πολιτικές ή νομοθεσία της ΕΕ στον προϋπολογισμό της ΕΕ είναι ένας τρόπος βελτίωσης των συνεργειών μεταξύ της ΕΕ και των εθνικών οικονομιών.

Η παρούσα πρόταση τηρεί την αυστηρή δημοσιονομική πειθαρχία μέσω της αρχής του ισοσκελισμένου προϋπολογισμού. Ωστόσο, η αλληλεπίδραση μεταξύ διαφόρων ιδίων πόρων αποτελεί δυναμική πηγή συνέργειας που δεν έχει αξιοποιηθεί πλήρως μέχρι σήμερα. Με τον

⁶ P8_TA-PROV(2018)0076, Μεταρρύθμιση του συστήματος των ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – G. Deprez και J. Lewandowski.

τρόπο αυτόν θα γίνει καλύτερη χρήση των δυνατοτήτων που παρέχει η Συνθήκη, στο βαθμό που τα διάφορα είδη ιδίων πόρων — εθνικές συνεισφορές, μέρος υφιστάμενων ή μελλοντικών φόρων και γνήσια έσοδα της ΕΕ — προσφέρουν αλληλοσυμπληρούμενα και αμοιβαίως ενισχυόμενα πλεονεκτήματα. Με τη διαφοροποίηση των πηγών εσόδων θα αυξηθεί η ανθεκτικότητα και η δυνατότητα προσαρμογής του προϋπολογισμού της ΕΕ, γεγονός που θα αποβεί εν τέλει προς όφελος όλων των κρατών μελών.

Η παρούσα πρόταση θα απλουστεύσει βασικά στοιχεία του ισχύοντος συστήματος χρηματοδότησης της ΕΕ και θα το καταστήσει περισσότερο διαφανές. Οι υφιστάμενοι ίδιοι πόροι θα τροποποιηθούν και θα εκσυγχρονιστούν. Τα έξοδα είσπραξης που παρακρατούνται από τα κράτη μέλη θα μειωθούν από 20 % στο αρχικό τους επίπεδο του 10 %. Οι διορθώσεις θα καταργηθούν σταδιακά μέσω ενός μεταβατικού μηχανισμού.

Τέλος, η εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης απαιτεί συγκεκριμένη απάντηση όσον αφορά στη συμβολή στην απορρόφηση των οικονομικών κλυδωνισμών. Με δεδομένο το επιδιωκόμενο πεδίο εφαρμογής και τον σκοπό της Ευρωπαϊκής Λειτουργίας Σταθεροποίησης των Επενδύσεων, η Επιτροπή προτείνει να καταστεί διαθέσιμο ποσό που να αντιστοιχεί σε συνεισφορά κατ' αναλογία προς το νομισματικό εισόδημα που παράγεται σε ετήσια βάση στο Ευρωσύστημα, με σκοπό να συμβάλει στη χρηματοδότηση της συνιστώσας των επιχορηγήσεων της Ευρωπαϊκής Λειτουργίας Σταθεροποίησης των Επενδύσεων. Τα ποσά αυτά θα εισπράττονται από τα συμμετέχοντα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ και θα καταχωρίζονται στον προϋπολογισμό της ΕΕ ως εξωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό.

Η Επιτροπή προτείνει:

1. Εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων ιδίων πόρων με
 - διατήρηση αμετάβλητων των τελωνειακών δασμών ως **παραδοσιακών ιδίων πόρων** για την ΕΕ, αλλά μειώνοντας σε 10 % το ποσοστό που παρακρατούν τα κράτη μέλη ως «έξοδα είσπραξης»·
 - με διατήρηση του ιδίου πόρου που βασίζεται στο **ακαθάριστο εθνικό εισόδημα** ως εξισορροπητικού πόρου·
 - **με απλούστευση του ιδίου πόρου που βασίζεται στον φόρο προστιθέμενης αξίας.**
2. Εισαγωγή καλαθιού νέων ιδίων πόρων, αποτελούμενου από:
 - ένα μέρος της **Κοινής ενοποιημένης βάσης φορολογίας εταιρειών** που δρομολογήθηκε εκ νέου, η οποία θα τεθεί σταδιακά σε εφαρμογή μόλις θεσπιστεί η αναγκαία νομοθεσία. Με τον τρόπο αυτό θα συνδέεται η χρηματοδότηση του προϋπολογισμού της ΕΕ απευθείας με τα οφέλη που απολαμβάνουν οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην ενιαία αγορά·
 - ένα μέρος των εσόδων από πλειστηριασμούς του **ευρωπαϊκού συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών**: το Ευρωπαϊκό Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών αποτελεί βασικό εργαλείο ενωσιακής δράσης για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου με αποδοτικό τρόπο και έχει άμεση σχέση με τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς·
 - εθνική συνεισφορά υπολογιζόμενη επί της ποσότητας των **μη ανακυκλωμένων απορριμμάτων πλαστικών συσκευασιών**. Με τον τρόπο αυτό θα δημιουργηθούν κίνητρα για τα κράτη μέλη προκειμένου να μειώσουν τα απορρίμματα από συσκευασίες και να προωθήσουν τη μετάβαση της

Ευρώπης προς μια κυκλική οικονομία μέσω της εφαρμογής της στρατηγικής για τα πλαστικά υλικά.

3. Καθιέρωση της αρχής ότι τα μελλοντικά έσοδα που προκύπτουν άμεσα από τις πολιτικές της ΕΕ θα πρέπει να εισρέουν στον προϋπολογισμό της ΕΕ.
4. Σταδιακή κατάργηση διορθώσεων.
5. Αύξηση του ανωτάτου ορίου ιδίων πόρων.

2. ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΙΔΙΩΝ ΠΟΡΩΝ

2.1. Διατήρηση τελωνειακών δασμών (παραδοσιακοί ίδιοι πόροι) με χαμηλότερα έξοδα είσπραξης

Οι «παραδοσιακοί ίδιοι πόροι», που αποτελούνται σήμερα κυρίως από τους τελωνειακούς δασμούς, οδηγούνται απευθείας στον προϋπολογισμό της ΕΕ και θεωρούνται γενικά ως «φυσιολογικά» απορρέοντες από τη λειτουργία της τελωνειακής ένωσης και τις κοινές εξωτερικές πολιτικές εμπορίου και συναλλαγών. Οι τελωνειακοί δασμοί επιβάλλονται στις εισαγωγές προϊόντων από χώρες εκτός ΕΕ, με συντελεστές που καθορίζονται στο κοινό δασμολόγιο⁷.

Το σημερινό επίπεδο του 20 % ως έξοδα είσπραξης των τελωνειακών δασμών μπορεί να θεωρηθεί υψηλότερος από ό, τι θα ήταν πράγματι αναγκαίο ως κατάλληλο κίνητρο για την επιμελή είσπραξη των τελωνειακών δασμών από τις εθνικές αρχές για λογαριασμό της Ένωσης. Ως εκ τούτου, προτείνεται να μειωθεί το ποσοστό των εξόδων είσπραξης που μπορούν να παρακρατούν τα κράτη μέλη, επαναφέροντάς το στο παραδοσιακό του επίπεδο του 10 %, ενισχύοντας παράλληλα τη χρηματοδοτική στήριξη για τελωνειακό εξοπλισμό και τεχνολογία πληροφοριών που στοχεύουν περισσότερο στις πραγματικές ανάγκες.

Τα ποσά των τελωνειακών δασμών που εισπράττονται και η ένταση των ελέγχων εμφανίζουν διαφορετικές τάσεις. Τα τελευταία αριθμητικά στοιχεία επιδόσεων της Τελωνειακής Ένωσης εμφανίζουν πτωτική τάση των ποσοστών ελέγχου κατά τα τελευταία έτη, ενώ ταυτόχρονα, τα ποσοστά παρακράτησης αυξήθηκαν από 10 σε 25 %. Σε επίπεδο Ένωσης, το 2,1 % των εισαγόμενων ειδών αποτέλεσαν αντικείμενο ελέγχων κατά τον εκτελωνισμό το 2016, αλλά το ποσοστό αυτό ποικίλλει σε ευρέως μεταξύ των κρατών μελών. Εξάλλου, η εφαρμογή απλουστευμένων διαδικασιών και αυτοματοποίησης συμβάλλουν στη βελτίωση της σχέσης κόστους-αποτελεσματικότητας των ελέγχων.

Επιπλέον, τα ποσά που παρακρατούν τα κράτη μέλη ως έξοδα είσπραξης δεν στηρίζουν πάντοτε άμεσα τελωνειακές δραστηριότητες. Οι πρόσφατες εξελίξεις δείχνουν ότι οι εθνικές διοικήσεις έχουν στη διάθεσή τους λιγότερους ανθρώπινους πόρους για τη διενέργεια ελέγχων⁸, που σημαίνει ότι ένα περιορισμένο μόνο μέρος των διαθέσιμων πόρων αφιερώνεται σε τελωνειακές δραστηριότητες και στις επιθεωρήσεις των τελωνειακών δασμών.

⁷ Τα κράτη μέλη εισπράττουν τους δασμούς για λογαριασμό της ΕΕ και τους θέτουν στη διάθεση της Επιτροπής μετά από αφαίρεση ενός ποσοστού 20 % που μπορεί να παρακρατείται ως «έξοδο είσπραξης». Το ποσοστό αυτό, το οποίο ήταν 10 % κατά την περίοδο 1970-2000, αυξήθηκε σε 25 % από το 2001 και μετά. Στο πλαίσιο της απόφασης του 2014 για τους ίδιους πόρους, το ποσοστό μειώθηκε σε 20 %, ως αποτέλεσμα πολιτικού συμβιβασμού μετά την πρόταση της Επιτροπής για

⁸ Επιδόσεις της τελωνειακής ένωσης, 2016.

2.2. Διατήρηση του ιδίου πόρου που βασίζεται στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα και συμπλήρωσή του ώστε να αντικατοπτρίζει καλύτερα τη διάσταση της ΕΕ

Σήμερα, ο ίδιος πόρος με βάση το ακαθάριστο εθνικό εισόδημα αντιπροσωπεύει το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων του προϋπολογισμού της ΕΕ. Τα πλεονεκτήματα της σταθερότητας, της επάρκειας και της δυνατότητας προσαρμογής που χαρακτηρίζουν τον υφιστάμενο ίδιο πόρο — και διασφαλίζονται ιδιαιτέρως μέσω των υπολειμματικών συνεισφορών που βασίζονται στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα — είναι αναμφισβήτητα. Ο συγκεκριμένος ίδιος πόρος προορίζεται, ως εκ τούτου, να παραμείνει το θεμέλιο του σκέλους των εσόδων του προϋπολογισμού της ΕΕ.

Ωστόσο, οι πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις δημιουργούν μια πρόκληση για τις εθνικές αρχές, όσον αφορά τη μέτρηση του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος με ακρίβεια, που αποτελεί την πρώτη βάση για την εκτίμηση του πλούτου. Η παγκοσμιοποίηση και οι τεχνικές εξελίξεις έχουν επιφέρει σημαντικές αλλαγές στη διάρθρωση των επιχειρήσεων και στην τοποθεσία της παραγωγής. Οι εθνικές αρχές αντιμετωπίζουν προκλήσεις από την αποϋλοποίηση πολλών υπηρεσιών, την ταχεία εξάπλωση του ηλεκτρονικού εμπορίου, την αυξανόμενη σπουδαιότητα των άυλων περιουσιακών στοιχείων και τις μεγάλες και ταχείες διακυμάνσεις στις ξένες επενδύσεις κεφαλαίου. Οι εθνικοί λογαριασμοί μπορούν να επηρεαστούν, παραδείγματος χάριν, από την ταχεία και μαζική μεταφορά άυλων περιουσιακών στοιχείων μεταξύ χωρών, συνεπεία αποφάσεων μεγάλων πολυεθνικών εταιρειών τις οποίες υπαγορεύουν φορολογικά ή ρυθμιστικά κίνητρα⁹.

Δεδομένου ότι οι εξελίξεις αυτές δεν αποτυπώνονται πάντοτε στα εθνικά συστήματα φορολογίας εταιρειών ή σε άλλες πηγές δεδομένων, αυτό τελικά αποτελεί πρόκληση τόσο για τις φορολογικές αρχές των κρατών μελών και τις εθνικές στατιστικές αρχές. Αυτό αποτελεί έναν από τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή έχει δρομολογήσει πρωτοβουλίες σχετικά με την κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών και τη δίκαιη ψηφιακή φορολογία. Η κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών θα βελτιώσει τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς και θα μειώσει τις ανεπάρκειες και τις στρεβλώσεις που συνδέονται με τον φορολογικό σχεδιασμό και το υψηλό κόστος συμμόρφωσης. Ο φόρος για τις ψηφιακές υπηρεσίες είναι μια ενδιάμεση λύση στο πρόβλημα ότι οι ισχύοντες κανόνες για τη φορολόγηση των εταιρειών είναι ανεπαρκείς για την ψηφιακή οικονομία.

Στο πλαίσιο αυτό, υπάρχει περιθώριο για τη συμπλήρωση του ιδίου πόρου με βάση το Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα και τη μείωση της σημασίας του στον προϋπολογισμό της ΕΕ μέσω της εισαγωγής διαφοροποιημένου και ανθεκτικού καλαθιού ιδίων πόρων, οι οποίοι συνδέονται άμεσα με τις αρμοδιότητες και τους στόχους της Ένωσης. Τα νέα αυτά στοιχεία εσόδων θα παράσχουν συμπληρωματικά στοιχεία που θα αποτυπώνουν καλύτερα τις διακυμάνσεις των οικονομικών κύκλων των κρατών μελών, στηρίζοντας με αυτόν τον τρόπο τον αντίκτυπο του προϋπολογισμού της ΕΕ από την άποψη της αναλογικότητας, της δικαιοσύνης και της σταθεροποίησης.

Προκειμένου να διατηρηθεί η επάρκεια, η σταθερότητα και η προβλεψιμότητα των εσόδων, η συνεισφορά με βάση το ακαθάριστο εθνικό εισόδημα αναμένεται να παραμείνει ο «εξισορροπητικός» πόρος, δηλαδή το κονδύλι εσόδων του οποίου ο συντελεστής προσαρμόζεται ανάλογα με τη συνολική ανάγκη εσόδων για την κάλυψη των δαπανών, αφού ληφθούν υπόψη λοιπά έσοδα και λοιποί ίδιοι πόροι. Κατά συνέπεια, ο πόρος που βασίζεται στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα εξασφαλίζει ότι ο γενικός προϋπολογισμός της Ένωσης

⁹ Συνεχίζεται η συνεργασία μεταξύ των εθνικών στατιστικών αρχών στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης όσον αφορά τη συνέπεια, την αξιοπιστία και τη συγκρισιμότητα της μεταχείρισης των δεδομένων σε όλα τα κράτη μέλη.

είναι πάντοτε ισοσκελισμένος εκ των προτέρων, δηλαδή κατά το στάδιο της έγκρισης. Το καλάθι ιδίων πόρων θα ενισχύσει τον εξισορροπητικό ρόλο του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος και θα εξασφαλίσει δίκαιη κατανομή του βάρους μεταξύ των κρατών μελών.

2.3. Απλούστευση του ιδίου πόρου που βασίζεται στον φόρο προστιθέμενης αξίας

Η βασιζόμενη στον φόρο προστιθέμενης αξίας συνιστώσα υπήρξε αναπόσπαστο τμήμα της απόφασης για τους ιδίους πόρους από το 1980 και εξασφαλίζει ότι ο προϋπολογισμός της ΕΕ συνδέεται με την Ενιαία Αγορά και τη φορολογική εναρμόνιση. Η φορολογική βάση είναι αρκούντως ευρεία ώστε να παρέχει σταθερές και προβλέψιμες ροές εσόδων.

Στο πλαίσιο του ισχύοντος συστήματος, οι βάσεις του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας όλων των κρατών μελών έχουν εναρμονιστεί σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ. Αυτό απαιτεί πολλές διορθώσεις και αντισταθμίσεις, καθώς και περίπλοκο υπολογισμό ενός σταθμισμένου μέσου συντελεστή. Στη συνέχεια, οι βάσεις αυτές υπόκεινται σε ανώτατο όριο το 50 % της βάσης του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος προκειμένου να διορθώνονται τα φθίνοντα στοιχεία του ιδίου πόρου βάσει του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας. Τέλος, εφαρμόζεται ενιαίος συντελεστής 0,3 % που εισπράττεται επί της εναρμονισμένης βάσης ΦΠΑ κάθε κράτους μέλους, με εξαίρεση τη Γερμανία, τις Κάτω Χώρες και τη Σουηδία στις οποίες εφαρμόζεται μειωμένος συντελεστής.

Η προτεινόμενη απλούστευση διέπεται από τις ακόλουθες αρχές: i) έμφαση στις παραδόσεις αγαθών και τις παροχές υπηρεσιών που υπόκεινται σε κανονικό συντελεστή· ii) εξορθολογισμός της διαδικασίας για τον υπολογισμό της βάσης ΦΠΑ· και iii) εφαρμογή ενιαίου συντελεστή καταβολής στην υποκείμενη στον κανονικό συντελεστή βάση. Η νέα αυτή προσέγγιση ανταποκρίνεται στο αίτημα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου για προσέγγιση του ιδίου πόρου στην πραγματική βάση του ΦΠΑ και τη σημαντική απλοποίηση των υπολογισμών. Αυτό θα οδηγήσει σε μεγαλύτερη διαφάνεια και λογοδοσία. Ο απλουστευμένος ίδιος πόρος με βάση τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας θα είναι πλήρως συμβατός με την πρόταση της Επιτροπής για ένα σχέδιο δράσης σχετικά με τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας και τις επακόλουθες προτάσεις¹⁰.

Τα έσοδα που προκύπτουν από τον ίδιο πόρο ΦΠΑ για τον προϋπολογισμό της ΕΕ είναι σήμερα περίπου 15-20 δισ. EUR ετησίως, επίπεδο που θα μπορούσε να διατηρηθεί με τον απλοποιημένο υπολογισμό με την ανάλογη προσαρμογή του συντελεστή καταβολής προς τα πάνω.

3. ΈΝΑ ΚΑΛΑΘΙ ΝΕΩΝ ΙΔΙΩΝ ΠΟΡΩΝ

Η Επιτροπή προτείνει την εισαγωγή τριών νέων κατηγοριών ιδίων πόρων. Κάθε κατηγορία παρουσιάζει ιδιαίτερα πλεονεκτήματα και αιτιολόγηση, αλλά η πρότασή τους υπό μορφή δέσμης προσφέρει πρόσθετα οφέλη.

Η προσέγγιση του «καλαθιού» εισάγει γνήσιους ιδίους πόρους που συνδέονται με βασικές πολιτικές της ΕΕ, ειδικότερα σε σχέση με την κλιματική αλλαγή, την περιβαλλοντική πολιτική, τη στρατηγική για την αντιμετώπιση του προβλήματος λόγω των πλαστικών, τη στρατηγική για την κυκλική οικονομία και την ενιαία αγορά. Εμφανίζει μια ισχυρή σύνδεση με τις πολιτικές της ΕΕ και την προστιθέμενη αξία της ΕΕ. Για παράδειγμα, το πρόβλημα της διάβρωσης της φορολογικής βάσης και της μετατόπισης κερδών δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί επαρκώς σε εθνικό επίπεδο μόνον. Στο πλαίσιο αυτό, πρωτοβουλίες της ΕΕ για το φόρο προστιθέμενης αξίας και τη φορολογία των εταιρειών συμβάλλουν στη βελτίωση

¹⁰ COM(2016)148 final και μετέπειτα [προτάσεις](#).

των ισότιμων όρων ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές. Ομοίως, οι περιβαλλοντικοί φόροι, μπορούν να συμβάλουν στη διόρθωση των αρνητικών εξωτερικών παραγόντων και να επηρεάσουν τη συμπεριφορά. Για παράδειγμα, η αλλαγή του κλίματος και η θαλάσσια ρύπανση από τα πλαστικά είναι προβλήματα που έχουν παγκόσμιο χαρακτήρα και πρέπει να αντιμετωπιστούν σε επίπεδο ΕΕ, μεταξύ άλλων μέσω φορολογικών κινήτρων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ήδη δημιουργήσει ενωσιακά μέσα για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων.

Ένα καλάθι νέων ιδίων πόρων θα τροφοδοτήσει τον προϋπολογισμό της ΕΕ με φρέσκο χρήμα και μπορεί να συμβάλει στη διαχείριση των επιπτώσεων που προκύπτουν από την αποχώρηση ενός σημαντικού καθαρού συνεισφέροντος στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Ενώ οι περισσότερες από τις προτεινόμενες νέες πηγές εσόδων δεν θα δημιουργήσουν εντελώς νέες ροές εσόδων, συνδέονται σαφώς με το επίπεδο της ΕΕ και αντανakλούν άμεσα ή έμμεσα την προστιθέμενη αξία του συστήματος των ιδίων πόρων. Όσον αφορά τα εκτιμώμενα έσοδα, οι νέοι ίδιοι πόροι θα προσφέρουν σημαντικό μέρος των απαραίτητων εσόδων αλλά θα αντικαταστήσουν ένα μέρος μόνο των συνεισφορών που βασίζονται στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα. Οι φορολογητέες βάσεις και οι συντελεστές καταβολής για τους ιδίους πόρους έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε κατά μέσο όρο, την περίοδο 2021-2027, περίπου 12% του προϋπολογισμού θα καλύπτεται από τις νέες πηγές εσόδων.

Ένα καλάθι νέων ιδίων πόρων, που προκύπτουν από τη διαφοροποίηση των πηγών εσόδων, θα καταστήσει το σύστημα ιδίων πόρων πιο ανθεκτικό στις διακυμάνσεις των επιμέρους στοιχείων του. Θα απαιτήσει, επίσης, καλύτερη «κάθετη» συνοχή με τους εθνικούς προϋπολογισμούς, από την άποψη ότι θα περιέχει στοιχεία που συνδέονται πιο άμεσα με το περιβάλλον, την κατανάλωση και τη φορολογία των εταιρειών.

Τέλος, ένα μεγαλύτερο και πιο διαφοροποιημένο καλάθι ιδίων πόρων θα είναι πιο στενά ευθυγραμμισμένο με τις κυκλικές διακυμάνσεις των οικονομιών των κρατών μελών. Ως εκ τούτου, το ακαθάριστο εθνικό εισόδημα για τους ιδίους πόρους θα συνεχίσει να διαδραματίζει τον εξισορροπητικό ρόλο του, αλλά η λειτουργία του ως εξισωτικό μέγεθος, δηλαδή ο ρόλο του όσον αφορά την εξομάλυνση των διακυμάνσεων των διαφόρων εσόδων, θα είναι ακόμη πιο έντονος και θα κατανέμεται μεταξύ όλων των κρατών μελών. Το σύστημα των εσόδων θα εξασφαλίσει έτσι έναν ορισμένο βαθμό επιμερισμού των επιβαρύνσεων εντός του αυστηρού πλαισίου της δημοσιονομικής πειθαρχίας.

3.1. Ένας ίδιος πόρος βασισμένος στην κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών

Η μακρά υποψηφιότητα ενός ιδίου πόρου για τον προϋπολογισμό της ΕΕ που να βασίζεται στην εταιρική φορολογία δικαιολογείται από την εγγενή σχέση του με τα οφέλη που προσφέρει η ενιαία αγορά στην οποία δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις. Ενώ οι αποκλίσεις στους φορολογικούς συντελεστές μεταξύ των κρατών μελών δεν αποτελούν καθαντές σημαντικό εμπόδιο για έναν ίδιο πόρο βασιζόμενο στην εταιρική φορολογία, η έλλειψη εναρμονισμένης εταιρικής φορολογικής βάσης είχε μέχρι τώρα εμποδίσει την Ευρωπαϊκή Ένωση να αναλάβει συγκεκριμένη δράση στον τομέα αυτό. Μετά την έγκρισή της, η πρόταση της Επιτροπής του 2016 για μια κοινή βάση φορολογίας εταιρειών¹¹ και για μια κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών¹² θα δημιουργήσει, ωστόσο, ένα εναρμονισμένο σύστημα φορολογίας εταιρειών που αποτελέσει το θεμέλιο για έναν δίκαιο και διαφανή νέο ίδιο πόρο με την ενοποίηση και τον επιμερισμό της ενοποιημένης φορολογικής βάσης.

¹¹ COM(2016) 685 final.

¹² COM(2016) 683 final.

Ένας ίδιος πόρος βασιζόμενος στην φορολογία των εταιρειών θα είναι δικαιολογημένος στο βαθμό που οι πολυεθνικές επιχειρήσεις επωφελούνται από τις ελευθερίες της ενιαίας αγοράς. Η κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών θα βοηθήσει τις προσπάθειες της Ένωσης για την καταπολέμηση της φοροαποφυγής. Ο φόρος εισοδήματος εταιρειών θα μπορούσε να έχει σημαντική συνεισφορά στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Μόλις εγκριθεί η κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών σύμφωνα με τις προτάσεις της Επιτροπής του 2016, θα είναι εύκολο να εφαρμοστεί ένας νέος ίδιος πόρος στηριζόμενος στη νέα αυτή βάση.

Σύμφωνα με τους νέους κανόνες, μια συνεισφορά υπολογιζόμενη επί της εταιρικής φορολογικής βάσης, δηλαδή επί των εταιρικών κερδών που αποδίδονται σε εθνικό επίπεδο, θα είναι σαφής. Η κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών θα παρέχει σταθερά και σχετικά υψηλά ποσά εσόδων στον προϋπολογισμό της ΕΕ, ενώ παράλληλα δεν θα παρεμβαίνει στις δημοσιονομικές αρμοδιότητες των κρατών μελών. Ο προτεινόμενος ίδιος πόρος βάσει της κοινής ενοποιημένης εταιρικής φορολογικής βάσης θα εφαρμόζει συντελεστή καταβολής επί της ιδίας της κοινής ενοποιημένης φορολογικής βάσης. Με συντελεστή καταβολής 3% για την ΕΕ, η κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών θα μπορούσε να αποφέρει 12 δισεκατομμύρια EUR κατά τη διάρκεια της σχετικής περιόδου. Ο ίδιος πόρος θα εισπράττεται μόνον όταν οι νέοι φορολογικοί κανόνες εφαρμόζονται πλήρως στα κράτη μέλη.

3.2. Ίδιος πόρος βασιζόμενος στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής της ΕΕ

Με το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής της ΕΕ, η Ένωση δημιούργησε ένα κοινό μέσο για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής. Το σύστημα εμπορίας εκπομπών της ΕΕ στηρίζεται σε κοινούς στόχους για το κλίμα, κοινές στρατηγικές μετριασμού και διεθνείς δεσμεύσεις και μεταφέρει το ίδιο μήνυμα ως προς την τιμή στους τομείς που καλύπτονται σε όλα τα κράτη μέλη. Το σύστημα εμπορίας εκπομπών της ΕΕ είναι εναρμονισμένο σε ενωσιακό επίπεδο και τα έσοδα εισρέουν στους εθνικούς προϋπολογισμούς.

Προτείνεται συνεισφορά από το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ στον προϋπολογισμό της Ένωσης ως ίδιος πόρος¹³. Αυτό θα συνεπαγόταν τη διάθεση ποσοστού 20% ορισμένων εσόδων από το σύνολο των δικαιωμάτων που διατίθενται προς πλειστηριασμό στον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Ένα σημαντικό μέρος των εσόδων του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ στα κράτη μέλη με χαμηλότερο εισόδημα προέρχεται από τη δημοπράτηση δικαιωμάτων που έχουν αναδιανεμηθεί για τους σκοπούς της αλληλεγγύης, της ανάπτυξης και των διασυνδέσεων. Για να διασφαλιστεί η δίκαιη μεταχείριση, η συνεισφορά στον ίδιο πόρο δεν θα επιβάλλεται επί των ανωτέρω αναδιανεμηθέντων δικαιωμάτων. Επιπλέον, με την αναθεωρημένη οδηγία για το σύστημα εμπορίας εκπομπών της ΕΕ δημιουργείται ένα Ταμείο Καινοτομίας για τη στήριξη της ανάπτυξης πρωτοποριακών τεχνολογιών και ένα Ταμείο Εκσυγχρονισμού για τον εκσυγχρονισμό του ενεργειακού τομέα στα κράτη μέλη χαμηλότερου εισοδήματος. Το ποσό που θα διατεθεί για τη χρηματοδότηση του Ταμείου Καινοτομίας και του Ταμείου Εκσυγχρονισμού¹⁴ δεν θα υπόκειται και αυτό στη συνεισφορά για τον ίδιο πόρο. Ωστόσο, δικαιώματα διαθέσιμα προς πλειστηριασμό που ένα κράτος μέλος μπορεί να κατανείμει δωρεάν στον τομέα ηλεκτρικής ενέργειας θα πρέπει να συνυπολογίζονται στη συνεισφορά στον ίδιο πόρο προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η απόφαση για το κατά πόσο θα πρέπει να κάνουν χρήση της ευχέρειας αυτής στηρίζεται σε οικονομικά κριτήρια.

¹³ Τα δικαιώματα του συστήματος εμπορίας εκπομπών για τις αεροπορικές μεταφορές δεν υπάγονται στη συνεισφορά στον ίδιο πόρο.

¹⁴ 2 % του συνολικού ανώτατου ορίου του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ

Τα εκτιμώμενα μέσα ετήσια έσοδα θα μπορούσαν να κυμαίνονται μεταξύ 1,2 και 3,0 δισεκατομμυρίων EUR αναλόγως της αγοραίας τιμής για δικαιώματα του συστήματος εμπορίας εκπομπών της ΕΕ. Μπορεί επίσης να διαφέρουν ανάλογα με τον ετήσιο όγκο δημοπρασίας, η οποία εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από τη λειτουργία του αποθεματικού για τη σταθερότητα της αγοράς για το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών.

3.3. Ίδιος πόρος βάσει των απορριμμάτων πλαστικών συσκευασιών

Στις 18 Ιανουαρίου 2018, η Επιτροπή ενέκρινε μια Ευρωπαϊκή στρατηγική για τις πλαστικές ύλες σε μια κυκλική οικονομία¹⁵. Η εν λόγω στρατηγική θα συμβάλει στην αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων, ιδίως μέσω της βελτίωσης των οικονομικών πτυχών της ανακύκλωσης και τη μείωση της διαρροής πλαστικών απορριμμάτων στο περιβάλλον. Η στρατηγική αποσκοπεί επίσης στην αύξηση της βιωσιμότητας των πλαστικών με παράλληλη τόνωση και επιβράβευση της καινοτομίας, της ανταγωνιστικότητας και της δημιουργίας θέσεων εργασίας. Η ανακοίνωση¹⁶ ανέφερε ότι μέτρα δημοσιονομικού χαρακτήρα θα μπορούσαν να ενθαρρύνουν φιλικές προς το περιβάλλον συμπεριφορές. Στις 22 Μαρτίου 2018, η Επιτροπή διοργάνωσε συζήτηση στρογγυλής τραπέζης με τα ενδιαφερόμενα μέρη προκειμένου να εξετάσουν τον τρόπο με τον οποίο ο προϋπολογισμός της ΕΕ μπορεί να συμβάλει στη στρατηγική για τις πλαστικές ύλες. Συνολικά, υπήρξε συμφωνία σχετικά με την ανάγκη μείωσης της ρύπανσης από πλαστικά με τη χρήση διαφόρων μέσων. Η εισαγωγή ενός ειδικού νέου φόρου σε επίπεδο ΕΕ θα μπορούσε να προβληματική από απόψεως ανταγωνιστικότητας και επικουρικότητας. Ταυτόχρονα αναγνωρίστηκε γενικότερα ο δυνητικός ρόλος του προϋπολογισμού της ΕΕ στην αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος.

Η προτεινόμενη συνεισφορά για τον ίδιο πόρο θα είναι ευθέως ανάλογη προς την ποσότητα των μη ανακυκλωμένων απορριμμάτων πλαστικών συσκευασιών που παράγεται σε κάθε κράτος μέλος. Η συνεισφορά θα παρέχει συνεπώς κίνητρο για τα κράτη μέλη να περιορίσουν τις ροές αποβλήτων. Κατ' αυτόν τον τρόπο, ο προϋπολογισμός της ΕΕ θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής για τις πλαστικές ύλες και της κυκλικής οικονομίας.

Η συνεισφορά για τον ίδιο πόρο θα είναι ανάλογη προς την ποσότητα των μη ανακυκλωμένων απορριμμάτων πλαστικών συσκευασιών που αναφέρονται κάθε χρόνο στη Eurostat. Οι συνεισφορές των κρατών μελών στον ίδιο πόρο θα υπολογίζονται με την εφαρμογή ενός συντελεστή καταβολής 0,80 EUR/kg επί της εν λόγω ποσότητας, που θα μπορούσε να αποφέρει περίπου 7 δισεκατομμύρια EUR ετησίως.

3.4. Εκτιμώμενες αλλαγές στη δομή της χρηματοδότησης της ΕΕ από το 2027

Η σύγκριση της παρούσας σύνθεσης των εσόδων το 2018 με τη δομή των εσόδων κατά την περίοδο από το 2021 έως το 2027 αποκαλύπτει στοιχεία συνέχειας καθώς και στοιχεία καινοτομίας στην πρόταση της Επιτροπής. Στο πλαίσιο του ισχύοντος συστήματος, ανάλογα με το έτος και το στάδιο του ετήσιου κύκλου του προϋπολογισμού, ο ίδιος πόρος με βάση το ακαθάριστο εθνικό εισόδημα καλύπτει ποσοστό μεταξύ δύο τρίτων και τριών τετάρτων των συνολικών εσόδων. Μόλις οι προτεινόμενες αλλαγές τεθούν σε εφαρμογή, αναμένεται να καλύπτει μεταξύ 50 % και 60 % των συνολικών εσόδων.

¹⁵ COM(2018) 28 final.

¹⁶ COM(2018) 28 final.

Εκτιμώμενη εξέλιξη της χρηματοδότησης της δομής χρηματοδότησης της ΕΕ

	Προϋπολογισμός 2018		Εκτιμώμενος μέσος όρος 2021-2027	
	δισ. EUR	% των συνολικών εσόδων	δισ. EUR	% των συνολικών εσόδων
Παραδοσιακοί ίδιοι πόροι	23	15,8 %	26	15 %
Υφιστάμενες εθνικές συνεισφορές εκ των οποίων	120	82,9 %	128	72 %
(Αναθεωρημένος) ίδιος πόρος βασιζόμενος στον φόρο προστιθέμενης αξίας	17	11,9 %	25	14 %
Ίδιος πόρος που βασίζεται στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα.	103	71,0 %	103	58 %
Νέοι ίδιοι πόροι εκ των οποίων	-		22	12 %
Ίδιος πόρος που βασίζεται στην κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών	-	-	12	6 %
Ίδιος πόρος βασιζόμενος στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής της ΕΕ	-	-	3	2 %
Ίδιος πόρος που βασίζεται στα απορρίμματα πλαστικών συσκευασιών	-	-	7	4 %
Σύνολο ιδίων πόρων	143	98,7 %	176	99 %
Έσοδα πλην των ιδίων πόρων	2	1,3 %	2	1 %
Σύνολο εσόδων	145	100,0 %	178	100 %

Τα ποσά για την περίοδο 2021-2027 βασίζονται στους ισχύοντες συντελεστές καταβολής όπως ορίζονται στην πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου που υπέβαλε η Επιτροπή περί θέσπισης των εκτελεστικών μέτρων για το σύστημα των ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (COM(2018) 327, άρθρο 1).

4. ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΟΤΙ ΤΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΕ ΕΙΣΠΡΕΟΥΝ ΣΤΟΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΕ

Υπάρχουν επίσης άλλα έσοδα τα οποία, μολονότι δεν εμπίπτουν στο πλαίσιο της παρούσας απόφασης, αποτελούν ωστόσο δυνητικά ενδιαφέρουσα συμπληρωματική πηγή εσόδων για τον προϋπολογισμό η οποία θα πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά τη χάραξη προγραμμάτων και πολιτικών για την επόμενη περίοδο για του δημοσιονομικού πλαισίου.

Η κατηγορία «άλλα έσοδα» λαμβάνει αρκετά υψηλή βαθμολογία σε σχέση με τα περισσότερα από τα παραδοσιακά κριτήρια αξιολόγησης, με εξαίρεση την «επάρκεια και σταθερότητα». Συνδέονται άμεσα με τις πολιτικές της ΕΕ και τις νομοθετικές της αρμοδιότητες, είναι εύκολη η διαχείρισή τους και, εφόσον χαρακτηριστούν για ειδικό προορισμό, δεν αποκλείουν δαπάνες στο πλαίσιο των ανωτάτων ορίων του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου ή ίδιους πόρους στο πλαίσιο του ανωτάτου ορίου ιδίων πόρων. Επιπλέον, επειδή δεν έχουν μεταφερθεί από εθνικά δημόσια ταμεία, δεν περιλαμβάνονται στις εθνικές συνεισφορές που θα εντάσσονταν στα λειτουργικά δημοσιονομικά υπόλοιπα και, ως εκ τούτου, αποτελούν αυτοτελή, «γνήσια» πηγή εσόδων της ΕΕ.

Θα πρέπει να αποτελεί θέμα αρχής ότι τα έσοδα που δημιουργούνται άμεσα από την εφαρμογή πολιτικής της ΕΕ και την επιβολή κοινών κανόνων σε επίπεδο Ένωσης θα πρέπει να περιέρχονται εξ ορισμού στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Ένα παράδειγμα εσόδων που θα μπορούσαν να προκύψουν για τον προϋπολογισμό της ΕΕ βάσει νομικών πράξεων εκτός από την απόφαση για τους ιδίους πόρους ή φορολογικής εναρμόνισης είναι το ευρωπαϊκό σύστημα πληροφοριών και άδειας ταξιδιού (ETIAS). Η πρόταση της Επιτροπής προβλέπει ότι τα τέλη που καταβάλλονται από τους επισκέπτες από τρίτες χώρες στον χώρο Σένγκεν, συνιστούν έσοδα για ειδικό προορισμό (προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα για περαιτέρω πιστώσεις στις σχετικές γραμμές του προϋπολογισμού). Τα έσοδα αυτά θα προσφέρουν συμπληρωματική χρηματοδότηση για το λειτουργικό κόστος του ευρωπαϊκού συστήματος πληροφοριών και άδειας ταξιδιού και θα στηρίζουν διαφορετικά τον γενικό προϋπολογισμό. Τα έσοδα για ειδικό προορισμό δεν καταλογίζονται στο ανώτατο όριο ιδίων πόρων δεδομένου ότι δεν θα είναι εις βάρος των εθνικών προϋπολογισμών. Άλλα, ή «διάφορα» έσοδα, που δεν έχουν ειδικό προορισμό, αλλά καταχωρίζονται ως γενικά έσοδα (όπως πρόστιμα και τόκοι υπερημερίας) θα έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση των εθνικών συνεισφορών που βασίζονται στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα.

5. ΣΤΑΔΙΑΚΗ ΚΑΤΑΡΤΗΣΗ ΔΙΟΡΘΩΣΕΩΝ

Κυρίως για ιστορικούς λόγους, ορισμένα κράτη μέλη επωφελήθηκαν από ένα πολύπλοκο σύστημα διορθώσεων και επιστροφών. Στα συμπεράσματα της ευρωπαϊκής συνόδου κορυφής του Φονταινεμπλώ, τον Ιούνιο του 1984, αναφέρεται ότι «Οποιοδήποτε κράτος μέλος επιβαρύνεται υπερβολικά από δημοσιονομική άποψη συγκριτικά με τη σχετική ευημερία του, μπορεί, σε εύθετο χρόνο, να τύχει διόρθωσης». Ο πιο σημαντικός από αυτούς τους μηχανισμούς ήταν η διόρθωση υπέρ του Ηνωμένου Βασιλείου η οποία αιτιολογήθηκε πριν από 34 χρόνια για λόγους δίκαιης μεταχείρισης.

Εκτός από τη διόρθωση του Ηνωμένου Βασιλείου, αναπτύχθηκε με την πάροδο του χρόνου ένας μεγάλος αριθμός άλλων διορθωτικών μηχανισμών. Από το 2002, η Αυστρία, η Γερμανία, οι Κάτω Χώρες και η Σουηδία έχουν επωφεληθεί από τις «επιστροφές επί της επιστροφής», ήτοι μόνιμη μείωση της συνεισφοράς τους στην επιστροφή υπέρ του Ηνωμένου Βασιλείου. Πρόσθετες μειώσεις χορηγήθηκαν επίσης σε ορισμένα κράτη μέλη των οποίων η δημοσιονομική επιβάρυνση εξακολουθούσε να θεωρείται υπερβολική. Η Γερμανία, οι Κάτω Χώρες και η Σουηδία έλαβαν προσωρινούς μειωμένους συντελεστές καταβολής ΦΠΑ για την περίοδο 2014-2020. Η Αυστρία, οι Κάτω Χώρες, η Σουηδία και η Δανία επωφελήθηκαν επίσης από μια κατ' αποκοπή μείωση στις συνεισφορές με βάση το ακαθάριστο εθνικό εισόδημα.

Με την πάροδο του χρόνου, τα ποσά των διορθώσεων και των επιστροφών αυξήθηκαν και υπερβαίνουν, ακόμα και αν δεν ληφθεί υπόψη η επιστροφή για το ίδιο το Ηνωμένο Βασίλειο, ποσό 5 δισεκατομμυρίων EUR ετησίως για το τρέχον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Το γεγονός αυτό έχει καταστήσει το σύστημα χρηματοδότησης του προϋπολογισμού της ΕΕ εξαιρετικά πολύπλοκο και όλο και λιγότερο διαφανές.

Η πρόταση για το νέο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο διασφαλίζει μια δίκαιη και ισορροπημένη δέσμη. Η μεταρρύθμιση του σκέλους των εσόδων θα διαφοροποιήσει τις πηγές εσόδων και θα περιλάβει ένα σύνολο πόρων οι οποίοι θα επιβαρύνουν τα κράτη μέλη με δίκαιο τρόπο. Στο σκέλος των δαπανών, ο προϋπολογισμός της ΕΕ επικεντρώνεται όλο και περισσότερο σε ένα ευρύ φάσμα δαπανών με αδιαμφισβήτητη προστιθέμενη αξία της ΕΕ σε τομείς όπως η έρευνα και καινοτομία, το Erasmus, η άμυνα και ο έλεγχος των συνόρων. Συνολικά, με την εισαγωγή ενός καλαθιού ιδίων πόρων και με νέες προτεραιότητες στον τομέα των δαπανών, ο προϋπολογισμός της ΕΕ θα είναι επωφελής για όλα τα κράτη μέλη με

δίκαιο τρόπο, χωρίς να διατηρεί το ξεπερασμένο και πολύπλοκο σύστημα διορθώσεων. Ωστόσο, για να αποφευχθεί σημαντική και απότομη αύξηση των συνεισφορών των κρατών μελών που έχουν επωφεληθεί από το σύστημα διορθώσεων προτείνονται κατ' αποκοπήν μειώσεις στις συνεισφορές τους με βάση το ακαθάριστο εθνικό εισόδημα. Βάση για τον προσδιορισμό των εν λόγω κατ' αποκοπήν μειώσεων αποτελεί το άθροισμα των διορθώσεων που χορηγούνται στα συγκεκριμένα κράτη μέλη το 2020.

6. ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΟΡΙΟΥ ΙΔΙΩΝ ΠΟΡΩΝ

Η απόφαση για τους ιδίους πόρους περιλαμβάνει επίσης ανώτατο όριο για ετήσιες καταβολές υπέρ των ιδίων πόρων. Σκοπός τους είναι να δοθεί στα κράτη μέλη η απαιτούμενη βεβαιότητα για την προστασία τους από «εκπλήξεις» όσον αφορά τον εθνικό δημοσιονομικό και οικονομικό σχεδιασμό τους. Επί του παρόντος, το ανώτατο αυτό όριο καθορίστηκε στο «1,20 % του αθροίσματος των ακαθάριστων εθνικών εισοδημάτων των κρατών μελών». Με το Brexit, το ποσό σύμφωνα με το εν λόγω ανώτατο όριο αυτομάτως θα μειωθεί κατά περίπου 16 % (δηλαδή κατά το μερίδιο του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος του Ηνωμένου Βασιλείου). Επιπλέον, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι πέραν των αναγκών πληρωμών στο πλαίσιο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, οι δημοσιονομικοί πόροι που απαιτούνται για την κάλυψη της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης που συνδέεται με δάνεια ή χρηματοδοτικές διευκολύνσεις εγγυημένα από τον προϋπολογισμό της ΕΕ πρέπει να παραμείνουν κάτω από το όριο αυτό. Με την αύξηση της χρήσης των εν λόγω μέσων, μεταξύ άλλων και του πιθανού μηχανισμού σταθεροποίησης για τη ζώνη του ευρώ, είναι πιθανό ότι το εν λόγω ανώτατο όριο θα χρειαστεί να αυξηθεί.

Η ενσωμάτωση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης στον προϋπολογισμό της ΕΕ θα πρέπει να συνοδεύεται από αύξηση των ανωτάτων ορίων που καθιερώνονται στην απόφαση για τους ιδίους πόρους. Απαιτείται επαρκές περιθώριο μεταξύ των πληρωμών και του ανωτάτου ορίου για τους ιδίους πόρους προκειμένου να διασφαλιστεί η ικανότητα της Ένωσης - σε οιοσδήποτε περιστάσεις - να εκπληρώνει τις οικονομικές της υποχρεώσεις, ακόμα και σε περιόδους οικονομικών υφέσεων. Η Επιτροπή προτείνει την αύξηση των ανωτάτων ορίων των ιδίων πόρων για πληρωμές και αναλήψεις υποχρεώσεων σε 1,29 % και 1,35 % αντιστοίχως του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος της ΕΕ των 27.

Πιθανές πρόσθετες εισφορές από το Ηνωμένο Βασίλειο για την τήρηση των υποχρεώσεων που είχε αναλάβει ως κράτος μέλος της ΕΕ και που πρέπει να καταβληθούν μετά το 2020 θα μπορούσαν να μειώσουν τις ανάγκες χρηματοδότησης που πρέπει να καλυφθούν από τους ιδίους πόρους, ιδίως κατά την έναρξη του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

7. Η ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΔΕΣΜΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

7.1. Το νομικό πλαίσιο

Η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης εισήγαγε αξιοσημείωτες καινοτομίες που παρέχουν τη δυνατότητα για σημαντικές μεταβολές, όχι μόνο στη διαδικασία του προϋπολογισμού της ΕΕ, αλλά και στον τρόπο με τον οποίο χρηματοδοτείται ο προϋπολογισμός της ΕΕ. Δύο διατάξεις της Συνθήκης έχουν ιδιαίτερη σημασία για τις προτάσεις της Επιτροπής:

Το άρθρο 311 τρίτο εδάφιο της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλέπει ότι το Συμβούλιο «μπορεί να καθιερώνει νέες κατηγορίες ιδίων πόρων ή να καταργεί υπάρχουσα κατηγορία» στο πλαίσιο απόφασης περί των ιδίων πόρων. Η εν λόγω διάταξη επιτρέπει ρητώς τη δημιουργία νέων ιδίων πόρων.

Το άρθρο 311 τέταρτο εδάφιο της ΣΛΕΕ προβλέπει επίσης ότι το «Συμβούλιο, αποφασίζοντας μέσω κανονισμών σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία καθορίζει τα μέτρα εφαρμογής του συστήματος ιδίων πόρων της Ένωσης, εφόσον αυτό προβλέπεται στην απόφαση [για τους ιδίους πόρους]». Η διάταξη αυτή εισάγει τη δυνατότητα καθορισμού ειδικών εκτελεστικών μέτρων σχετικά με το σύστημα ιδίων πόρων σε εκτελεστικό κανονισμό εντός των ορίων της απόφασης για τους ιδίους πόρους.

Οι παρούσες προτάσεις της Επιτροπής αξιοποιούν πλήρως τις δυνατότητες αυτές, εκκινώντας τη δημιουργία αρκετών νέων ιδίων πόρων, καθώς και με την πρόταση να συμπεριληφθούν διάφορες διατάξεις σε εκτελεστικό κανονισμό σύμφωνα με το άρθρο 311 τέταρτο εδάφιο.

Η προσέγγιση αυτή αποσκοπεί στο να καταστεί το σύστημα επαρκώς ευέλικτο εντός του πλαισίου και των ορίων που προβλέπει η απόφαση για τους ιδίους πόρους, με την ένταξη όλων των πρακτικών ρυθμίσεων για τους πόρους της Ένωσης που θα πρέπει να διέπονται από πιο απλουστευμένη διαδικασία σε εκτελεστικό κανονισμό και όχι στην ίδια την απόφαση. Οι προτάσεις αυτές αντανakλούν τις προθέσεις του νομοθέτη, όπως διατυπώθηκαν στη Συνέλευση για το μέλλον της Ευρώπης και εγκρίθηκαν στο πλαίσιο της επακόλουθης διακυβερνητικής διάσκεψης¹⁷.

Όπου απαιτείται, οι απαραίτητες βασικές πράξεις και τα δεδομένα για τους βασιζόμενους σε φόρους ή τους «βασιζόμενους σε εισφορές» ιδίους πόρους και τον υπολογισμό τους που προκαλούν τις ροές εσόδων, υπάρχουν ήδη ή έχουν προταθεί. Είναι στενά συνδεδεμένες με τομείς που έχουν σαφή διάσταση ενωσιακής πολιτικής όπως η ενιαία αγορά ή η προστασία του περιβάλλοντος.

7.2. Τα κύρια στοιχεία της απόφασης για τους ιδίους πόρους

Η απόφαση για τους ιδίους πόρους καθορίζει η ίδια: i) τις κατηγορίες ιδίων πόρων που πρέπει να εγγραφούν στον προϋπολογισμό της Ένωσης· ii) τους ανώτατους συντελεστές καταβολής που πρέπει να εφαρμόζονται· iii) τα ανώτατα όρια ιδίων πόρων· iv) τους διορθωτικούς μηχανισμούς (εφόσον κρίνεται απαραίτητο) και τον τρόπο χρηματοδότησής τους· και v) ορισμένες δημοσιονομικές αρχές. Η απόφαση πρέπει επίσης να απαριθμεί τις διατάξεις που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο εκτελεστικών μέτρων. Τέλος, η απόφαση ορίζει μεταβατικά μέτρα.

7.3. Ο εκτελεστικός κανονισμός

Ο προτεινόμενος εκτελεστικός κανονισμός δυνάμει του άρθρου 311 τέταρτο εδάφιο της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιέχει όλες τις πρακτικές ρυθμίσεις και τεχνικές λεπτομέρειες για τους ιδίους πόρους της Ένωσης οι οποίες θα πρέπει να διέπονται από πιο απλουστευμένη διαδικασία προκειμένου το σύστημα να καταστεί επαρκώς ευέλικτο εντός του πλαισίου και των ορίων που προβλέπει η απόφαση για τους ιδίους πόρους. Δεν περιλαμβάνει πτυχές του συστήματος ιδίων πόρων που σχετίζονται με την απόδοση των ιδίων πόρων και την κάλυψη ταμειακών αναγκών (βλ. τμήμα 6.4 κατωτέρω).

Ο εκτελεστικός κανονισμός πρόκειται να περιλαμβάνει επίσης διατάξεις γενικού χαρακτήρα, που μπορούν να εφαρμοστούν σε όλα τα είδη ιδίων πόρων και επί των οποίων είναι εξαιρετικά σημαντικό να υπάρχει κατάλληλος κοινοβουλευτικός έλεγχος. Καλύπτουν κυρίως θέματα σχετικά με τον έλεγχο και την εποπτεία των εσόδων και τις σχετικές εξουσίες των επιθεωρητών της Επιτροπής.

¹⁷ Βλ. συγκεκριμένα την «Τελική έκθεση του κύκλου ανταλλαγής σκέψεων σχετικά με τους ιδίους πόρους» της Ευρωπαϊκής Συνέλευσης, CONV 730/03, 8/5/2003.

Κατά συνέπεια, οι ακόλουθες διατάξεις, που προβλέπονται σύμφωνα με τον κατάλογο που περιλαμβάνεται στην απόφαση για τους ιδίους πόρους, μπορούν να περιληφθούν στον εκτελεστικό κανονισμό:

- (1) οι συντελεστές καταβολής για καθέναν από τους ιδίους πόρους που έχουν καθιερωθεί στην απόφαση. Αυτό επιτρέπει περιορισμένη ευελιξία εντός των ορίων που προβλέπει η απόφαση για τους ιδίους πόρους. Χωρίς αυτή την ευελιξία, η ικανότητα πραγματοποίησης αναγκαίων και έγκαιρων προσαρμογών των ιδίων πόρων θα εμποδιζόταν λόγω των δαπανηρών και χρονοβόρων διαδικασιών που προβλέπονται για την έκδοση των αποφάσεων για τους ιδίους πόρους·
- (2) το Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα αναφοράς σύμφωνα με το ευρωπαϊκό σύστημα εθνικών και περιφερειακών λογαριασμών (ΕΣΛ) και οι διατάξεις σε περίπτωση σημαντικών μεταβολών (η βελτίωση των μετρήσεων του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος στο πλαίσιο των αναθεωρήσεων του ευρωπαϊκού συστήματος εθνικών και περιφερειακών λογαριασμών μπορούν να έχουν αντίκτυπο στα ανώτατα όρια των ιδίων πόρων)·
- (3) η προσαρμογή του ετήσιου δημοσιονομικού υπολοίπου. Ενώ η γενική αρχή της μεταφοράς πλεονάσματος προβλέπεται στην απόφαση, τα εκτελεστικά μέτρα προβλέπονται στον κανονισμό·
- (4) οι διατάξεις σχετικά με τον έλεγχο και την εποπτεία, περιλαμβανομένων συμπληρωματικών απαιτήσεων υποβολής πληροφοριακών στοιχείων.

Σε συνδυασμό με την απόφαση για τους ιδίους πόρους, ο εκτελεστικός κανονισμός εξασφαλίζει ότι όλες οι τεχνικές προσαρμογές στο σύστημα θα πρέπει να υπόκεινται όχι μόνο σε έγκριση από τα κράτη μέλη, αλλά και από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

7.4. Ο κανονισμός για την απόδοση των ιδίων πόρων

Πέραν των εκτελεστικών μέτρων που αναφέρονται ανωτέρω, οι λειτουργικές απαιτήσεις για την απόδοση των ιδίων πόρων στον προϋπολογισμό της ΕΕ και στους λογαριασμούς της Επιτροπής καθορίζονται σε κανονισμό του Συμβουλίου δυνάμει του άρθρου 322 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η δέσμη νομοθετικών προτάσεων, επομένως, περιλαμβάνει επίσης έναν επιπλέον κανονισμό με νέες διατάξεις όσον αφορά τις μεθόδους υπολογισμού και διάθεσης των ιδίων πόρων βάσει της κοινής ενοποιημένης βάσης φορολογίας εταιρειών, του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ και των απορριμμάτων πλαστικών συσκευασιών που δεν ανακυκλώνονται.

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**για το σύστημα των ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 311 τρίτο εδάφιο,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, και ιδίως το άρθρο 106α,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Το σύστημα ιδίων πόρων της Ένωσης πρέπει να εξασφαλίζει επαρκείς πόρους για την εύρυθμη ανάπτυξη των πολιτικών της Ένωσης, με την επιφύλαξη της ανάγκης εφαρμογής αυστηρής δημοσιονομικής πειθαρχίας. Η ανάπτυξη του συστήματος των ιδίων πόρων μπορεί και θα πρέπει επίσης να συμβάλλει, στον μέγιστο δυνατό βαθμό, στην ανάπτυξη των πολιτικών της Ένωσης.
- (2) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 7ης και 8ης Φεβρουαρίου ζήτησε από το Συμβούλιο να συνεχίσει να εργάζεται πάνω στην πρόταση της Επιτροπής για έναν νέο ίδιο πόρο βασιζόμενο στον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας με τη μέγιστη δυνατή απλότητα και διαφάνεια, για να ενισχυθεί η σύνδεση με την πολιτική της ΕΕ για τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας και τα πραγματικά έσοδα του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και για να εξασφαλιστεί ίση μεταχείριση των φορολογουμένων σε όλα τα κράτη μέλη.
- (3) Τον Ιούνιο του 2017, η Επιτροπή εξέδωσε ένα Έγγραφο προβληματισμού σχετικά με το μέλλον των οικονομικών της ΕΕ¹⁸. Η Επιτροπή προτείνει ένα φάσμα επιλογών βάσει των οποίων οι ίδιοι πόροι θα συνδέονται με πιο ορατό τρόπο με τις πολιτικές της ΕΕ, ιδίως με την Ενιαία Αγορά και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Σύμφωνα με το εν λόγω έγγραφο, η εισαγωγή νέων ιδίων πόρων απαιτεί να δοθεί προσοχή στη διαφάνεια, την απλότητα και τη σταθερότητά τους, στη συνέπειά τους με τους στόχους πολιτικής της Ένωσης, στον αντίκτυπό τους στην ανταγωνιστικότητα και στην βιώσιμη ανάπτυξη και στη δίκαιη κατανομή τους μεταξύ των κρατών μελών.
- (4) Η συνθήκη της Λισαβόνας εισήγαγε αλλαγές στις διατάξεις που αφορούν το σύστημα ιδίων πόρων, με τις οποίες καθίσταται δυνατή η μείωση του αριθμού των υφιστάμενων πόρων και η δημιουργία νέων ιδίων πόρων.

¹⁸

COM(2017) 358 final της 28ης Ιουνίου 2017.

- (5) Το ισχύον σύστημα για τον προσδιορισμό του βασιζόμενου στον φόρο προστιθέμενης αξίας ιδίου πόρου έχει επικριθεί επανειλημμένως από το Ελεγκτικό Συνέδριο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα κράτη μέλη ως υπερβολικά πολύπλοκο. Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να απλουστευθεί ο υπολογισμός του εν λόγω ιδίου πόρου.
- (6) Για να ευθυγραμμιστούν καλύτερα τα χρηματοδοτικά μέσα της Ένωσης με τις προτεραιότητες πολιτικής της, ώστε να αντικατοπτρίζεται καλύτερα ο ρόλος του προϋπολογισμού της Ένωσης για τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς, να εξυπηρετούνται καλύτερα οι στόχοι των πολιτικών της Ένωσης και των κρατών μελών και να μειωθούν οι συνεισφορές των κρατών μελών με βάση το ακαθάριστο εθνικό εισόδημα στον ετήσιο προϋπολογισμό της Ένωσης, είναι αναγκαίο να καθιερωθούν νέες κατηγορίες ιδίων πόρων βάσει της Κοινής Ενοποιημένης Βάσης Φορολογίας των Εταιρειών, των εθνικών εσόδων που προκύπτουν από το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μια εθνική συνεισφορά υπολογιζόμενη με βάση τα μη ανακυκλούμενα πλαστικών απορρίμματα πλαστικών συσκευασιών.
- (7) Η ευρωπαϊκή ενιαία αγορά ωφελεί σε μεγάλο βαθμό τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη. Ωστόσο, η ετερογένεια των φορολογικών συστημάτων στην Ένωση δημιουργεί αθέμιτο πλεονέκτημα για τις επιχειρήσεις που μπορούν να αποφεύγουν την καταβολή εταιρικού φόρου όταν δημιουργούν αξία. Οι προτάσεις της Επιτροπής¹⁹ του 2016 για μια κοινή βάση φορολογίας των εταιρειών και για μια κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας των εταιρειών αντιμετωπίζει αυτή την αδικία, αποκαθιστώντας ισότιμους όρους ανταγωνισμού. Ο ίδιος πόρος θα πρέπει να συνίσταται στην εφαρμογή ενιαίου συντελεστή καταβολής στο μερίδιο των φορολογητέων κερδών που αποδίδονται σε κάθε κράτος μέλος σύμφωνα με τους κανόνες της Ένωσης σχετικά με την κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών. Ο ίδιος πόρος θα πρέπει να ισχύει μόνο για τις οντότητες για τις οποίες είναι υποχρεωτικοί οι κανόνες της Ένωσης σχετικά με την κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας των επιχειρήσεων.
- (8)** Η Ένωση θεωρεί ως προτεραιότητα την επίτευξη του στόχου μείωσης των εκπομπών της κατά τουλάχιστον 40 % μεταξύ του 1990 και του 2030 σύμφωνα με τη δέσμευση που ανελήφθη στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή. Το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί ένα από τα βασικά μέσα για την υλοποίηση του εν λόγω στόχου και δημιουργεί έσοδα μέσω της δημοπράτησης των δικαιωμάτων εκπομπής. Λαμβανομένου υπόψη του εναρμονισμένου χαρακτήρα του συστήματος εμπορίας εκπομπών της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και της χρηματοδότησης που παρέχεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση για την ενίσχυση των προσπάθειών μετριασμού και προσαρμογής των κρατών μελών, είναι σκόπιμο να καθιερωθεί νέος ίδιος πόρος για τον προϋπολογισμό της ΕΕ σε αυτό το πλαίσιο. Ο εν λόγω ίδιος πόρος θα πρέπει να βασίζεται στην ποσότητα δικαιωμάτων προς πλειστηριασμό από τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης της μεταβατικής δωρεάν κατανομής στον τομέα ηλεκτρικής ενέργειας. Προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι ειδικές διατάξεις για ορισμένα κράτη μέλη που προβλέπονται στην οδηγία 2003/87/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁰, τα

¹⁹ COM (2016) 683 της 25.10.2016

²⁰ Οδηγία 2003/87/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Οκτωβρίου 2003 σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας και την τροποποίηση της οδηγίας 96/61/EK του Συμβουλίου (ΕΕ L 275 της 25.10.2003, σ. 32).

δικαιώματα τα οποία αναδιανέμονται για τους σκοπούς της αλληλεγγύης, της ανάπτυξης και των διασυνδέσεων, καθώς και τα δικαιώματα που προορίζονται για το Ταμείο Καινοτομίας και το Ταμείο Εκσυγχρονισμού δεν θα πρέπει να συνυπολογίζονται για τον καθορισμό συνεισφοράς για τον πόρο.

- (9) Σύμφωνα με τη στρατηγική της Ένωσης για τις πλαστικές ύλες, ο προϋπολογισμός της ΕΕ μπορεί να συμβάλει στη μείωση της ρύπανσης από απορρίμματα πλαστικών συσκευασιών. Ένας ίδιος πόρος που βασίζεται σε εθνική συνεισφορά ανάλογη προς την ποσότητα των απορριμμάτων πλαστικών συσκευασιών που δεν ανακυκλώνονται σε κάθε κράτος μέλος θα παράσχει κίνητρο για τη μείωση της κατανάλωσης πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης, θα ενθαρρύνει την ανακύκλωση και θα τονώσει την κυκλική οικονομία. Ταυτόχρονα, τα κράτη μέλη θα είναι ελεύθερα να λαμβάνουν τα πλέον κατάλληλα μέτρα για την επίτευξη των εν λόγω στόχων, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας.
- (10) Είναι αναγκαίο να αποφευχθεί σημαντική και ξαφνική αύξηση των εθνικών συνεισφορών για τα κράτη μέλη τα οποία επωφελούνται από διορθώσεις. Είναι συνεπώς αναγκαίο να προβλεφθούν προσωρινές διορθώσεις υπέρ της Αυστρίας, της Δανίας, της Γερμανίας, των Κάτω Χωρών και της Σουηδίας υπό μορφήν κατ' αποκοπήν μειώσεων των εισφορών τους βάσει του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος κατά τη διάρκεια μεταβατικής περιόδου. Οι διορθώσεις αυτές θα πρέπει να καταργηθούν σταδιακά έως το τέλος του 2025.
- (11) Η παρακράτηση, ως έξοδα είσπραξης, του 20 % των ποσών που εισπράττονται από τα κράτη μέλη για παραδοσιακούς ιδίους πόρους συνιστά υψηλό ποσοστό ιδίων πόρων που δεν ήταν διατίθενται στον προϋπολογισμό της Ένωσης. Τα έξοδα είσπραξης που παρακρατούν τα κράτη μέλη από τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους θα πρέπει να επανέλθουν από το 20 % στο αρχικό επίπεδο του 10 % για καλύτερη ευθυγράμμιση της χρηματοδοτικής στήριξης για τελωνειακό εξοπλισμό, προσωπικό και πληροφορίες με το πραγματικό κόστος και τις ανάγκες.
- (12) Σύμφωνα με το άρθρο 311 τέταρτο εδάφιο της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Συμβούλιο καθορίζει τα μέτρα εφαρμογής του συστήματος ιδίων πόρων της Ένωσης. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να περιλαμβάνουν διατάξεις γενικού και τεχνικού χαρακτήρα, που μπορούν να εφαρμοστούν σε όλα τα είδη ιδίων πόρων και επί των οποίων είναι εξαιρετικά σημαντικό να υπάρχει κατάλληλος κοινοβουλευτικός έλεγχος. Τα εν λόγω μέτρα θα πρέπει να περιλαμβάνουν λεπτομερείς κανόνες για τον καθορισμό των ποσών των αποδοτέων ιδίων πόρων που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1, συμπεριλαμβανομένων των εφαρμοστέων συντελεστών καταβολής για τους ιδίους πόρους που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχεία β) έως ε), των τεχνικών θεμάτων που συνδέονται με το Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα, των απαιτούμενων διατάξεων και ρυθμίσεων για τον έλεγχο και την εποπτεία της είσπραξης των ιδίων πόρων, συμπεριλαμβανομένων κανόνων σχετικά με τις επιθεωρήσεις και τις αρμοδιότητες των μονίμων υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού που εξουσιοδοτούνται από την Επιτροπή να διενεργούν επιθεωρήσεις καθώς και τυχόν σχετικών απαιτήσεων υποβολής πληροφοριακών στοιχείων.
- (13) Η ενσωμάτωση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης στον προϋπολογισμό της ΕΕ θα πρέπει να συνοδεύεται από αύξηση των ανωτάτων ορίων που καθιερώνονται στην απόφαση για τους ιδίους πόρους. Απαιτείται επαρκές περιθώριο μεταξύ των πληρωμών και του ανωτάτου ορίου για τους ιδίους πόρους προκειμένου να διασφαλιστεί η ικανότητα της Ένωσης - σε οιοσδήποτε περιστάσεις - να εκπληρώνει

τις οικονομικές της υποχρεώσεις, ακόμα και σε περιόδους οικονομικών υφέσεων. Το ανώτατο όριο ιδίων πόρων θα πρέπει επομένως να αυξηθεί στο επίπεδο του 1,29% του αθροίσματος των ακαθάριστων εθνικών εισοδημάτων των κρατών μελών σε τιμές αγοράς για πιστώσεις πληρωμών και του 1,35% για πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων.

- (14) Για λόγους συνοχής, συνέχειας και ασφάλειας δικαίου, είναι αναγκαίο να προβλεφθούν διατάξεις οι οποίες να εξασφαλίζουν ομαλή μετάβαση από το σύστημα που θεσπίστηκε με την απόφαση 2014/335/ΕΕ, Ευρατόμ στο σύστημα που προβλέπεται στην παρούσα απόφαση.
- (15) Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, όλα τα νομισματικά ποσά θα πρέπει να εκφράζονται σε ευρώ.
- (16) Προκειμένου να εξασφαλισθεί η μετάβαση στο αναθεωρημένο σύστημα ιδίων πόρων και να συμπέσει με το οικονομικό έτος, η παρούσα απόφαση θα πρέπει να εφαρμοστεί από την 1η Ιανουαρίου 2021. Οι διατάξεις σχετικά με τη συνεισφορά που βασίζεται στην κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών δεν θα πρέπει, ωστόσο, να υπόκεινται σε αναδρομική εφαρμογή και η εφαρμογή τους θα πρέπει να αναβληθεί, δεδομένου ότι οι κανόνες της Ένωσης σχετικά με την κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών δεν έχουν ακόμη εγκριθεί.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1
Αντικείμενο

Η παρούσα απόφαση θεσπίζει κανόνες σχετικά με την χορήγηση ιδίων πόρων στην Ένωση, ώστε να εξασφαλιστεί η χρηματοδότηση του ετήσιου προϋπολογισμού της Ένωσης.

Άρθρο 2
Κατηγορίες ιδίων πόρων

- 1. Συνιστούν ιδίους πόρους εγγραφόμενους στον προϋπολογισμό της Ένωσης τα έσοδα από:
 - α) τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους από εισφορές, πριμοδοτήσεις, συμπληρωματικά ή εξισωτικά ποσά, πρόσθετα ποσά ή συντελεστές, δασμούς του κοινού δασμολογίου και λοιπούς δασμούς που έχουν θεσπισθεί ή θα θεσπισθούν από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης επί των συναλλαγών με τρίτες χώρες, τελωνειακούς δασμούς που επιβάλλονται στα προϊόντα τα οποία υπάγονται στη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα που έχει λήξει, όπως και από εισφορές και άλλα τέλη στο πλαίσιο της κοινής οργάνωσης των αγορών ζάχαρης·
 - β) την εφαρμογή ενιαίου συντελεστή καταβολής σε ποσοστό επί των εσόδων του φόρου προστιθέμενης αξίας που εισπράττονται από τις φορολογητέες με βάση τον κανονικό συντελεστή παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών διαιρούμενου δια του εθνικού κανονικού συντελεστή του φόρου προστιθέμενης αξίας· ο πραγματικός συντελεστής καταβολής δεν υπερβαίνει το 2 %·
 - γ) την εφαρμογή ενιαίου συντελεστή καταβολής στο ποσοστό των φορολογητέων κερδών που αποδίδονται σε κάθε κράτος μέλος σύμφωνα με τους κανόνες της

Ένωσης σχετικά με την κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών· ο πραγματικός συντελεστής καταβολής δεν υπερβαίνει το 6 %·

- δ) την εφαρμογή ενιαίου συντελεστή καταβολής του ποσού που αντιπροσωπεύει τα έσοδα από τα δικαιώματα προς πλειστηριασμό που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 2 στοιχείο α) της οδηγία 2003/87/EK και της αγοραίας αξίας των μεταβατικών δωρεάν δικαιωμάτων για τον εκσυγχρονισμό του ενεργειακού τομέα, όπως ορίζεται στο άρθρο 10γ παράγραφος 3 της εν λόγω οδηγίας· ο πραγματικός συντελεστής καταβολής δεν υπερβαίνει το 30 %·
- ε) την εφαρμογή ενιαίου συντελεστή καταβολής στο βάρος των απορριμμάτων πλαστικών συσκευασιών που δεν ανακυκλώνονται· ο πραγματικός συντελεστής καταβολής δεν υπερβαίνει το 1,00 EUR ανά χιλιόγραμμα·
- στ) την εφαρμογή ενιαίου συντελεστή καταβολής, που θα καθοριστεί στο πλαίσιο της διαδικασίας του προϋπολογισμού βάσει του συνόλου όλων των άλλων εσόδων, στο άθροισμα των ακαθάριστων εθνικών εισοδημάτων των κρατών μελών.

Για τους σκοπούς του στοιχείου γ) του πρώτου εδαφίου, ο ενιαίος συντελεστής καταβολής εφαρμόζεται μόνο στα κέρδη των φορολογουμένων για τους οποίους οι ενωσιακοί κανόνες σχετικά με την κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών είναι υποχρεωτικοί.

Για τους σκοπούς του στοιχείου στ) του πρώτου εδαφίου, ο ενιαίος συντελεστής καταβολής εφαρμόζεται στο Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα εκάστου κράτους μέλους.

Η Αυστρία θα ωφεληθεί από ακαθάριστη μείωση της ετήσιας συνεισφοράς της βάσει του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος κατά 110 εκατ. EUR το 2021, 88 εκατ. EUR το 2022, 66 εκατ. EUR το 2023, 44 εκατ. EUR το 2024 και 22 εκατ. EUR το 2025. Η Δανία θα ωφεληθεί από ακαθάριστη μείωση της ετήσιας συνεισφοράς της βάσει του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος κατά 118 εκατ. EUR το 2021, 94 εκατ. EUR το 2022, 71 εκατ. EUR το 2023, 47 εκατ. EUR το 2024 και 24 εκατ. EUR το 2025. Η Γερμανία θα ωφεληθεί από ακαθάριστη μείωση της ετήσιας συνεισφοράς της βάσει του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος κατά 2 799 εκατ. EUR το 2021, 2 239 εκατ. EUR το 2022, 1 679 εκατ. EUR το 2023, 1 119 εκατ. EUR το 2024 και 560 εκατ. EUR το 2025. Οι Κάτω Χώρες θα ωφεληθούν από ακαθάριστη μείωση της ετήσιας συνεισφοράς τους βάσει του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος κατά 1 259 εκατ. EUR το 2021, 1 007 εκατ. EUR το 2022, 755 εκατ. EUR το 2023, 503 εκατ. EUR το 2024 και 252 εκατ. EUR το 2025. Η Σουηδία θα ωφεληθεί από ακαθάριστη μείωση της ετήσιας συνεισφοράς της βάσει του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος κατά 578 εκατ. EUR το 2021, 462 εκατ. EUR το 2022, 347 εκατ. EUR το 2023, 231 εκατ. EUR το 2024 και 116 εκατ. EUR το 2025. Όλα αυτά τα ποσά μετρώνται σε τιμές του 2018 και προσαρμόζονται στις τρέχουσες τιμές με την εφαρμογή του πλέον πρόσφατου αποπληθωριστή Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος για την Ένωση, εκφρασμένου σε ευρώ, όπως προβλέπεται από την Επιτροπή, που είναι διαθέσιμος κατά την κατάρτιση του σχεδίου προϋπολογισμού. Οι εν λόγω ακαθάριστες μειώσεις χρηματοδοτούνται από όλα τα κράτη μέλη.

2. Επίσης, συνιστούν ιδίους πόρους εγγραφόμενους στον προϋπολογισμό της Ένωσης τα έσοδα από άλλες νέες εισφορές οι οποίες θεσπίζονται στο πλαίσιο κοινής πολιτικής, σύμφωνα με τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον έχει τηρηθεί η διαδικασία του άρθρου 311 της εν λόγω Συνθήκης.
3. Στην περίπτωση που ο προϋπολογισμός δεν έχει ακόμα εγκριθεί στην αρχή του οικονομικού έτους, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι προηγούμενοι συντελεστές

καταβολής του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος μέχρι την έναρξη ισχύος των νέων συντελεστών.

Άρθρο 3

Ανώτατο όριο ιδίων πόρων

1. Το συνολικό ποσό των ιδίων πόρων που χορηγείται στην Ένωση για την κάλυψη των ετήσιων πιστώσεων για πληρωμές δεν υπερβαίνει το 1,29% του αθροίσματος των Ακαθάριστων Εθνικών Εισοδημάτων των κρατών μελών.
2. Το συνολικό ετήσιο ποσό των πιστώσεων για αναλήψεις υποχρεώσεων που εγγράφονται στον προϋπολογισμό της Ένωσης δεν υπερβαίνει το 1,35% του αθροίσματος των Ακαθάριστων Εθνικών Εισοδημάτων των κρατών μελών.
3. Διατηρείται εύρυθμη σχέση μεταξύ των πιστώσεων για αναλήψεις υποχρεώσεων και των πιστώσεων για πληρωμές, προκειμένου να διασφαλισθεί η συμβατότητά τους και να μπορέσει να τηρηθεί κατά τα επόμενα έτη το ανώτατο όριο που προβλέπεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 4

Αρχή της καθολικότητας

Τα έσοδα που αναφέρονται στο άρθρο 2 χρησιμοποιούνται αδιακρίτως για τη χρηματοδότηση όλων των δαπανών που εγγράφονται στον ετήσιο προϋπολογισμό της Ένωσης.

Άρθρο 5

Μεταφορά πλεονάσματος

Τυχόν πλεόνασμα των εσόδων της Ένωσης επί του συνόλου των πραγματικών δαπανών κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού έτους μεταφέρεται στο επόμενο οικονομικό έτος.

Άρθρο 6

Είσπραξη των ιδίων πόρων και απόδοσή τους στην Επιτροπή

1. Οι ίδιοι πόροι της Ένωσης που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α) εισπράττονται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις οι οποίες επιβάλλονται με νομοθετικά, κανονιστικά και διοικητικά μέτρα. Τα κράτη μέλη, ανάλογα με την περίπτωση, προσαρμόζουν τις διατάξεις αυτές ώστε να πληρούν τις απαιτήσεις των κανόνων της Ένωσης.
Η Επιτροπή εξετάζει τις σχετικές εθνικές διατάξεις που της ανακοινώνουν τα κράτη μέλη, διαβιβάζει στα κράτη μέλη τις προσαρμογές που κρίνει αναγκαίες για τη διασφάλιση της συμμόρφωσής τους προς τους κανόνες της Ένωσης και, εφόσον είναι αναγκαίο, υποβάλλει έκθεση στην αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή.
2. Τα κράτη μέλη παρακρατούν, ως έξοδα είσπραξης, το 10 % των ποσών που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α).
3. Τα κράτη μέλη θέτουν τους πόρους που προβλέπονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της παρούσας απόφασης στη διάθεση της Επιτροπής, σύμφωνα με τους κανονισμούς που εκδόθηκαν βάσει του άρθρου 322 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 7 *Μέτρα εφαρμογής*

Το Συμβούλιο, σύμφωνα με το τέταρτο εδάφιο του άρθρου 311 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθορίζει τα μέτρα εφαρμογής όσον αφορά τα ακόλουθα στοιχεία του συστήματος ιδίων πόρων:

- α) τους κανόνες για τον καθορισμό των αποδοτέων ποσών των ιδίων πόρων που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1, συμπεριλαμβανομένων των εφαρμοστέων συντελεστών καταβολής για τους ιδίους πόρους που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχεία β) έως ε), εντός των ορίων που καθορίζονται στα εν λόγω στοιχεία, καθώς και τον υπολογισμό του εφαρμοστέου συντελεστή των ιδίων πόρων που βασίζεται στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο στ)·
- β) τις απαιτούμενες διατάξεις και ρυθμίσεις για τον έλεγχο και την εποπτεία της είσπραξης των εσόδων που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων σχετικά με τις επιθεωρήσεις και τις αρμοδιότητες των μονίμων υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού που εξουσιοδοτούνται από την Επιτροπή να διενεργούν επιθεωρήσεις καθώς και τυχόν σχετικές απαιτήσεις υποβολής πληροφοριακών στοιχείων.
- γ) το Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα αναφοράς, τις διατάξεις για την προσαρμογή του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος και τις διατάξεις για τον νέο υπολογισμό του ανώτατου ορίου για πληρωμές και αναλήψεις υποχρεώσεων σε περίπτωση σημαντικών μεταβολών στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα, για τους σκοπούς εφαρμογής του άρθρου 2 παράγραφος 1 στοιχείο στ) και του άρθρου 3·
- δ) τη διαδικασία για τον υπολογισμό και την εγγραφή στον προϋπολογισμό του ετήσιου δημοσιονομικού υπολοίπου, όπως ορίζεται στο άρθρο 5.

Άρθρο 8 *Τελικές και μεταβατικές διατάξεις*

1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2, η απόφαση 2014/335/ΕΕ, Ευρατόμ καταργείται. Οιοσδήποτε παραπομπές στην απόφαση 70/243/ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου²¹, στην απόφαση 85/257/ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου²², στην απόφαση 88/376/ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου²³, στην απόφαση 94/728/ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου²⁴, στην απόφαση 2000/597/ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου²⁵, στην απόφαση 2007/436/ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου²⁶, ή στην

²¹ 70/243/ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ: Απόφαση του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 1970, περί αντικαταστάσεως των χρηματικών συνεισφορών των κρατών μελών από τους ιδίους πόρους των Κοινοτήτων (Επίσημη Εφημερίδα L 094 της 28/4/1970, σ. 0019-0022).

²² (85/257/ΕΟΚ, Ευρατόμ) Απόφαση του Συμβουλίου, της 7ης Μαΐου 1985, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων (Επίσημη Εφημερίδα L 128 της 14/5/1985, σ. 0015-0017).

²³ Κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1552/89 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 1989, για την εφαρμογή της απόφασης 88/376/ΕΟΚ, Ευρατόμ για το σύστημα των ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Επίσημη Εφημερίδα L 155 της 7/6/1989, σ. 0001-0008).

²⁴ 94/728/ΕΚ, Ευρατόμ: Απόφαση του Συμβουλίου, της 31ης Οκτωβρίου 1994, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Επίσημη Εφημερίδα L 293 της 12/11/1994, σ. 0009-0013).

²⁵ 2000/597/ΕΚ, Ευρατόμ: Απόφαση του Συμβουλίου, της 29ης Σεπτεμβρίου 2000, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Επίσημη Εφημερίδα L 253 της 7/10/2000, σ. 0042-0013).

²⁶ 2007/436/ΕΚ, Ευρατόμ: Απόφαση του Συμβουλίου, της 7ης Ιουνίου 2007, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Επίσημη Εφημερίδα L 163 της 23.6.2007, σ. 17-21).

απόφαση 2014/335/ΕΕ, Ευρατόμ²⁷ νοούνται ως παραπομπές στην παρούσα απόφαση και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας που περιλαμβάνεται στο παράρτημα της παρούσας απόφασης.

2. Τα άρθρα 2, 4 και 5 της απόφασης 94/728/ΕΚ, Ευρατόμ, τα άρθρα 2, 4 και 5 της απόφασης 2000/597/ΕΚ, Ευρατόμ, άρθρα 2, 4 και 5 της απόφασης 2007/436/ΕΚ, Ευρατόμ και τα άρθρα 2, 4 και 5 της απόφασης 2014/335/ΕΕ, Ευρατόμ εξακολουθούν να ισχύουν για τον υπολογισμό και την προσαρμογή των εσόδων που προέρχονται από την εφαρμογή συντελεστή καταβολής επί της βάσης του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, η οποία προσδιορίζεται με ενιαίο τρόπο και περιορίζεται από 50 % έως 55 % του ΑΕΠ ή του ΑΕΕ κάθε κράτους μέλους, αναλόγως με το σχετικό έτος, στον υπολογισμό της διόρθωσης των δημοσιονομικών ανισορροπιών υπέρ του Ηνωμένου Βασιλείου για τα έτη 1995 έως 2020, καθώς και για τον υπολογισμό της χρηματοδότησης των διορθώσεων που χορηγούνται στο Ηνωμένο Βασίλειο από άλλα κράτη μέλη.
3. Τα κράτη μέλη εξακολουθούν να παρακρατούν, ως έξοδα είσπραξης, το 10 % των ποσών που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α), και τα οποία θα έπρεπε να έχουν αποδοθεί από τα κράτη μέλη πριν από την 28η Φεβρουαρίου 2001 σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες της Ένωσης.
4. Τα κράτη μέλη εξακολουθούν να παρακρατούν, ως έξοδα είσπραξης, το 25 % των ποσών που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α), και τα οποία θα έπρεπε να έχουν αποδοθεί από τα κράτη μέλη από την 1η Μαρτίου 2001 έως τις 28 Φεβρουαρίου 2014 σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες της Ένωσης.
5. Τα κράτη μέλη εξακολουθούν να παρακρατούν, ως έξοδα είσπραξης, το 20 % των ποσών που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α), τα οποία θα έπρεπε να έχουν αποδοθεί από τα κράτη μέλη από την 1η Μαρτίου 2014 έως τις 28 Φεβρουαρίου 2021 σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες της Ένωσης.
6. Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, όλα τα νομισματικά ποσά εκφράζονται σε ευρώ.

Άρθρο 9 *Έναρξη ισχύος*

Η παρούσα απόφαση κοινοποιείται στα κράτη μέλη από τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου.

²⁷ Απόφαση του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2014, για το σύστημα των ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2014/335/ΕΕ, Ευρατόμ) (Επίσημη Εφημερίδα L 168 της 7.6.2014, σ. 105-111).

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν αμελλητί στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου, σύμφωνα με τις οικείες συνταγματικές τους απαιτήσεις, την ολοκλήρωση των διαδικασιών για την έγκριση της παρούσας απόφασης.

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την πρώτη ημέρα του δεύτερου μήνα που έπεται της παραλαβής της τελευταίας από τις κοινοποιήσεις που αναφέρονται στη δεύτερη παράγραφο.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2021.

Ωστόσο, το άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο γ) και το άρθρο 2 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο της παρούσας απόφασης εφαρμόζονται από την 1η Ιανουαρίου του δεύτερου έτους που έπεται της ημερομηνίας εφαρμογής των εθνικών διατάξεων μεταφοράς της οδηγίας του Συμβουλίου για κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών.

Άρθρο 10
Δημοσίευση

Η παρούσα απόφαση δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος